

Yxsjöberg

Yxsjöberg ligger i Ljusnarsbergs kommun på gränsen till Ludvika kommun, se kartan. Malmfyndigheten Yxsjö gruvor upptäcktes 1728, och bröts från början på kopparmalm. Driften nedlades 1908. Scheelit upptäcktes i mitten av 1800-talet och gruvan återstartades 1918 för brytning av volfram. På grund av starkt prisfall på volfram under mellankrigstiden låg driften nere mellan 1920 och 1935. Då gruvdriften åter lades ned till julen 1963 drabbades orten snabbt av omfattande avflyttning. Efter att gruvan länsdumpats i nästan ett år upptogs åter brytningen av volfram vid Yxsjö gruvor 1972. År 1989 lade den dåvarande ägaren AB Statsgruvor ned gruvdriften, åter beroende på att priserna på volfram inte längre gjorde gruvdrift lönsam. Man hade då kommit ned till 600-metersnivån.

Scheelit är ett kalciumvolframat och har den kemiska formeln CaWO_4 . Metallen volfram används bl a som glödtråd i glödlampor. Den viktigaste användningen av volfram är som volframkarbid (WC), en keram som legerat med kobolt (3-30%) används som hårdmetallverktyg för skärande bearbetning, bergborring och många andra tillämpningar. Volfram legerat med koppar används som kontakter i högspänningsbrytare för sin förmåga att motstå elektriska ljusbågar.

Det finns mycket skarnmineral kring gruvan, vilket gör den till ett spännande exkursionsmål. Man kan med litet tur hitta granat, epidot, flusspat, kalcit, siderit, hedenbergit, helvin, danalit och beryll i kvarts mm, samt förstås scheelit.

Scheelit fluoriserar alltid blåvitt i kortvågigt UV-ljus. Detta är det bästa sättet att identifiera scheelit som annars kan vara svårt att skilja från t.ex. kvarts.

Håkan Wieck